

System KZR INiG /5

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 2 z 20

Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna

Opracowano w Instytucie Nafty i Gazu – Państwowym Instytucie Badawczym

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 3 z 20

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Powołania normatywne	5
3. Definicje	5
4. Opis i wymagania.....	5
4.1. Lasy pierwotne i inne grunty zalesione	6
4.2. Lasy oraz inne tereny zalesione o wysokiej różnorodności biologicznej	6
4.3. Obszary wyznaczone do celów ochrony przyrody.....	7
4.4. Obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności.....	8
4.5. Wrzosowiska	9
5. Sposób obliczania.....	10
6. Weryfikacja zgodności.....	11
6.1. Lasy pierwotne i inne grunty zalesione	11
6.2. Lasy oraz inne tereny zalesione o wysokiej różnorodności biologicznej	13
6.3 Obszary wyznaczone do celów ochrony przyrody.....	15
6.4 Nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności i wrzosowiska	18
7. Lista kontrolna.....	19
8. Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej.....	19
9. Literatura	20

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 4 z 20

1. Wprowadzenie

Dokument zawiera wymagania Systemu KZR INiG związane z ochroną różnorodności biologicznej. Wymagania te stanowią wytyczne dotyczące zrównoważonego sposobu produkowania, przetwarzania, transportu i stosowania surowców i półproduktów do produkcji biopaliw, paliw z biomasy rolniczej i biopłynów.

Według Systemu KZR INiG, biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy rolniczej nie powinny być produkowane z surowców uprawianych i zbieranych z terenów o wysokiej bioróżnorodności (las i inny teren zalesiony o wysokiej różnorodności biologicznej). Zgodnie z dyrektywą 2018/2001 zmienioną dyrektywą 2023/2413 (RED III) są to tereny, które w styczniu 2008 roku lub później miały jeden z następujących statusów, niezależnie czy posiadają go nadal:

- a) lasy pierwotne i inne zalesione grunty;
- b) lasy o wysokiej różnorodności biologicznej oraz inne tereny zalesione, bogate gatunkowo i niezdegradowane;
- c) obszary wyznaczone do określonych celów ochrony przyrody;
- d) obszary trawiaste o wysokiej różnorodności biologicznej.

Dla obszarów wyznaczonych do określonych celów ochrony przyrody możliwe są odstępstwa, opisane w punkcie 4.2.

Wszystkie wymagania zawarte w tym dokumencie dotyczą producentów rolnych będących uczestnikami Systemu KZR INiG. Producenci rolni, którzy otrzymują dopłaty bezpośrednie, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 są zobowiązani do przestrzegania zasady wzajemnej zgodności, w związku z tym muszą spełniać wymogi i standardy rolne i środowiskowe takie jak ochrona gleb i wód, siedlisk ptaków, przestrzegać dobrych praktyk rolniczych i zarządzania itp. (więcej informacji w dokumencie System KZR INiG /6/ *Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – wymogi i normy w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska*). Zarówno rolnicy objęci jak i nieobjęci systemem dopłat bezpośrednich są zobowiązani do przedstawienia dowodów na zgodność z kryteriami zrównoważonego rozwoju związanych z ochroną różnorodności biologicznej. Jeśli na terenie UE występują rolnicy dostarczający surowce do produkcji biopaliw, paliw z biomasy rolniczej lub biopłynów, lecz nieobjęci systemem kontroli UE, konieczne jest kontrolowanie spełnienia przez nich wszystkich wymagań Systemu KZR INiG.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 5 z 20

2. Powołania normatywne

Powołania normatywne, obejmujące wszystkie aspekty Systemu KZR INiG to poniżej przytoczone dokumenty, które należy czytać łącznie.

System KZR INiG /1/ Opis kryteriów zrównoważonego rozwoju Systemu INiG – zasady ogólne

System KZR INiG /2/ Definicje

System KZR INiG /3/ Powiązanie z ustawodawstwem krajowym

System KZR INiG /4/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – tereny zasobne w pierwiastek węgiel

System KZR INiG /5/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna

System KZR INiG /6/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – wymagania i normy w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska

System KZR INiG /7/ Wytyczne w zakresie sposobu prowadzenia systemu bilansu masy

System KZR INiG /8/ Wytyczne w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów w cyklu życia

System KZR INiG /9/ Wymagania dla jednostek certyfikujących

System KZR INiG /10/ Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu

System KZR INiG /11/ Biomasa leśna

System KZR INiG /12/ Paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego i paliwa węglowe pochodzące z recyklingu

3. Definicje

System KZR INiG /2/ Definicje

KZR INiG akceptuje definicję „wrzosowisk” określoną przez ustawodawstwo krajowe w kraju pochodzenia biomasy. Jeśli taka definicja nie istnieje, stosuje się definicję określoną w dokumencie System KZR INiG/2.

4. Opis i wymagania

Kryteria zrównoważonego rozwoju wprowadzone dyrektywą RED III dotyczą wyłączenie obszarów pierwotnych i innych wyznaczonych do celów ochrony przyrody, a także obszarów trawiastych o wysokiej różnorodności biologicznej z upraw surowców do produkcji biopaliw, biomasy i biopłynów. Dyrektywa RED III dopuszcza wyjątki umożliwiające pozyskiwanie surowców z terenów wyłączonych, pod warunkiem spełnienia odpowiednich wymogów. Za-

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 6 z 20

licza się do tego obszary trawiaste oraz obszary chronione, których charakter wymaga interwencji człowieka, z jednoczesnym zachowaniem określonych dla danego obszaru celów z zakresu ochrony przyrody.

Z określonymi „statusami gruntu” wiąże się termin referencyjny, tj. styczeń 2008 roku (*System KZR INiG /2/ Definicje*), stanowiący punkt odniesienia do wykazania wystąpienia lub nie zmiany sposobu użytkowania gruntu, w wyniku której nastąpiła lub nie zmiana „statusu gruntów” określonych na mocy dyrektywy RED III. Przez „zmiany sposobów użytkowania gruntów” należy rozumieć zachodzące zmiany w odniesieniu do statusu powierzchni gruntu. Przykładowo, zmiana z pastwiska na pole uprawne stanowi zmianę sposobu użytkowania gruntów, w odróżnieniu do przejścia od uprawy jednej rośliny (takiej jak kukurydza) na inną (jak rzepak).

Polą uprawne obejmują także grunty odłogowane (pozostawione odłogiem na okres do pięciu lat). Zmiana rodzaju prowadzonej gospodarki rolnej, formy upraw lub nawożenia obornikiem nie jest uznawana za zmianę w użytkowaniu gruntów

4.1. Lasy pierwotne i inne grunty zalesione

Biopaliwa, paliwa z biomasy rolniczej i biopłyny nie mogą pochodzić z surowców uzyskanych z terenów, które posiadały status lasu pierwotnego lub innych zalesionych gruntów w styczniu 2008 r. lub później, niezależnie od tego czy posiadają go nadal. Status lasu pierwotnego (definicja patrz system dokumentów KZR INiG/2) i innych zalesionych gruntów posiadają tereny, gdzie nie istnieją widoczne ślady działalności człowieka, a procesy ekologiczne nie zostały w istotny sposób zaburzone, a także lasy starodrzewne (definicję można znaleźć w dokumencie System KZR INiG/2) zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, w którym znajduje się las.

Producenci rolni muszą udowodnić, że teren, z którego zebrano surowce do produkcji biopaliw, paliw z biomasy rolniczej lub biopłynów nie posiada statusu lasów pierwotnych i innych terenów zalesionych (np. lasy naturalne). Przykłady wystarczających dowodów (patrz także punkt 6.1) to np. wypis z rejestru gruntów (zawierający informacje o planie zagospodarowania terenu) lub zdjęcie lotnicze terenu przedstawiające uprawę. Aby udowodnić, że teren nie był lasem pierwotnym po styczniu 2008 r. wypis z rejestru gruntów musi posiadać wcześniejszą datę.

4.2. Lasy oraz inne tereny zalesione o wysokiej różnorodności biologicznej

Biopaliwa, biopłyny oraz paliwa z wytwarzane z biomasy rolniczej uwzględnione w krajowych celach w zakresie OZE nie powinny być produkowane z surowców otrzymywanych z terenów o wysokiej różnorodności biologicznej. Lasy oraz inne tereny zalesione o wysokiej różnorodności biologicznej oznaczają tereny, które w styczniu 2008 r. miały status lasu oraz innych terenów zalesionych bogatych gatunkowo i niezdegradowanych, lub posiadających status obszarów o wysokiej różnorodności biologicznej nadany przez odpowiedni organ wła-

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 7 z 20

ściwy, niezależnie od tego czy posiadają go nadal. Chyba, że przedstawiono dowody na to, że produkcja tych surowców nie narusza postawionych celów ochrony przyrody.

Definicje terminów „bogaty gatunkowo” oraz „zdegradowanych” znajdują się w dokumencie KZR INiG System /2/.

4.3. Obszary wyznaczone do celów ochrony przyrody

Biopaliwa, biopłynny oraz paliwa wytworzone z biomasy rolniczej, nie mogą pochodzić z surowców uzyskanych z terenów, które były obszarami chronionym w styczniu 2008 r. lub później, bez względu na to czy posiadają nadal ten status:

- z mocy prawa lub nadany przez właściwy organ do celów ochrony przyrody; lub
- dla ochrony rzadkich lub zagrożonych ekosystemów lub gatunków uznanych na mocy umów międzynarodowych lub zawartych w wykazach sporządzanych przez organizacje międzyrządowe lub Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody, z zastrzeżeniem uznania ich zgodnie z drugim akapitem artykułu 30 ust. 4 dyrektywy RED III;

chyba, że przedstawiono dowody na to, że produkcja tych surowców nie narusza postawionych celów ochrony przyrody.

Lista obszarów chronionych obejmuje:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe, a także obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe dla ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Dopuszcza się uprawę surowców na terenach, które są przeznaczone do ochrony przyrody, o ile przedstawiono dowody, że produkcja surowców nie narusza celów ochrony przyrody, o których mowa.

System KZR INiG poinformuje podmioty gospodarcze o wszystkich szczegółach dotyczących obszarów chronionych natychmiast po ich udostępnieniu przez Komisję Europejską. Dokumenty systemowe zostaną w tym celu odpowiednio zaktualizowane. Jest to istotne, na przykład, pod kątem obszarów chronionych zaliczanych do kategorii V-VI (Tab. 1) wg Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody, gdzie zarządzanie zasobami naturalnymi jest zgodne z kryteriami zrównoważonego rozwoju.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 8 z 20

Tabela 1 - Wykaz obszarów chronionych według Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody

Kategoria	Forma ochrony
Ia	Ścisły rezerwat przyrody; głównie do celów naukowych
Ib	Obszar naturalny
II	Park narodowy; głównie do celów ochrony przyrody ożywionej oraz rekreacyjnych
III	Pomnik przyrody; do celów ochrony indywidualnych cech przyrody
IV	Obszar ochrony siedliskowej/gatunkowej
V	Obszar chronionego krajobrazu/morza
VI	Obszar chroniony z zasobami użytkowymi; do celów zrównoważonego wykorzystywania ekosystemów naturalnych

4.4. Obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności

Biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy rolniczej nie mogą pochodzić z surowców uzyskanych z terenów, które były obszarami trawiastymi o wysokiej bioróżnorodności w styczniu 2008 r. lub później, bez względu na to czy posiadają nadal ten status.

Obszary trawiaste znajdujące się w określonych zakresach geograficznych w Unii Europejskiej, o których mowa w Artykule 2 Rozporządzenia Nr 1307/2014 powinny być zawsze uznawane za obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności, o ile nie przedstawiono dowodów, że zbiór biomasy jest konieczny do zachowania statusu obszaru trawiastego. W przypadku terenów znajdujących się poza obszarami, o których mowa w powyższym Rozporządzeniu, audytor ocenia czy obszar trawiasty utrzymuje lub utrzymałby w przypadku braku interwencji ludzkiej naturalny skład gatunkowy oraz cechy i procesy ekologiczne. W takim przypadku teren uznaje się za będący aktualnie lub w przeszłości naturalnym obszarem trawiastym o wysokiej różnorodności biologicznej. Tam, gdzie obszar trawiasty został już przekształcony w grunt orny i nie jest możliwa ocena cech samych gruntów na podstawie informacji dostępnych z krajowych organów właściwych lub zdjęć satelitarnych, audytor uwzględni taki obszar jako niebędący obszarem o wysokim zróżnicowaniu biologicznym w momencie przekształcenia.

Wszelkie obszary, które są lub były nienaturalnym obszarem trawiastym o wysokim zróżnicowaniu biologicznym w dniu lub po styczniu 2008 r., mogą być wykorzystane do wytwarzania biopaliw pod warunkiem konieczności zbiorów surowca do zachowania stanu wysokiego zróżnicowania biologicznego obszaru zielonego oraz że obecne praktyki zarządzania nie niosą ze sobą ryzyka degradacji zróżnicowania biologicznego obszaru trawiastego.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 9 z 20

Podmioty gospodarcze zobowiązane są dostarczyć dowody na to, że zbiory surowca są konieczne do zachowania stanu wysokiego zróżnicowania biologicznego obszaru trawiastego, a obecne praktyki zarządzania nie niosą ze sobą ryzyka degradacji zróżnicowania biologicznego obszaru trawiastego.

Jeśli podmioty gospodarcze nie są w stanie dostarczyć dowodów, o których mowa powyżej, zobowiązane są przedstawić dowody, że uzyskały pozwolenie od organu właściwego lub wyznaczonej agencji na pozyskiwanie surowca, aby zachować stan wysokiej różnorodności biologicznej obszaru trawiastego.

Ocena techniczna obszaru przeprowadzana jest przez wykwalifikowanego specjalistę zewnętrznego, niezależnego pod kątem audytowanej działalności i bez konfliktu interesów, który może stanowić część zespołu audytowego. Ocena i jej wynik podlegają przeglądowi w ramach audytu.

System KZR INiG zabrania wszelkich przekształceń obszarów trawiastych od stycznia 2008 r. włącznie.

Obszary trawiaste oznaczają ekosystemy lądowe zdominowane przez roślinność trawiastą lub krzewiastą nieprzerwanie przez co najmniej pięć lat. Pojęcie to obejmuje łąki lub pastwiska, które są wykaszane w celu uzyskania siana, ale nie obejmuje gruntów uprawianych do celów innej produkcji roślinnej ani gruntów uprawnych tymczasowo ugorowanych. Nie obejmuje ono również obszarów stale zalesianych zdefiniowanych w art. 29(3)(d) Dyrektywy 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413, o ile nie są one systemami rolno-leśnymi obejmującymi systemy użytkowania gruntów, w których drzewa uprawiane są razem z innymi roślinami uprawnymi lub systemami produkcji zwierzęcej w warunkach rolniczych. Dominacja roślinności trawiastej lub krzewiastej oznacza, że całkowita powierzchnia gruntu pokryta tą roślinnością jest większa od powierzchni pokrytej przez korony drzew.

Interwencja człowieka oznacza kontrolowany wypas, koszenie, wycinkę, zbiory bądź wypalanie.

4.5. Wrzosowiska

Biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy rolniczej nie mogą pochodzić z surowców uzyskanych z terenów, które były wrzosowiskami w styczniu 2008 r. lub później, bez względu na to czy posiadają nadal ten status.

Najpierw należy sprawdzić, czy w odpowiednim państwie członkowskim lub państwie trzecim istnieje definicja wrzosowiska i zastosować tę definicję. W przypadku braku takiej definicji należy zastosować następującą definicję: Wrzosowisko oznacza roślinność o niskiej i zwartej pokrywie, zdominowana przez krzaki, krzewy, karłowate krzewy (wrzos, jeżyny, żarnowiec, janowiec, złotokap itp.) i rośliny zielne, tworzące szczytowe stadium rozwoju (Źródło: EU Copernicus).

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 10 z 20

Wrzosowiska to ekosystem lądowy charakteryzujący się specyficzną roślinnością, zdominowaną przez krzewy, zioła i rośliny zielne, które są przystosowane do trudnych warunków glebowych, takich jak gleby ubogie, kwaśne i dobrze odwodnione. Wrzosowiska występują głównie w regionach umiarkowanych, gdzie panują chłodne i wilgotne warunki pogodowe. Główne cechy wrzosowisk:

- **Roślinność** – Ten ekosystem jest dominowany przez rośliny niskorosnące, takie jak wrzos, siedliska wrzosowiskowe, borówki oraz różne gatunki mchów, traw i roślin zielnych. W wielu przypadkach obecne są również krzewy, takie jak kruszyna i wierzba. Rośliny te są przystosowane do życia w ubogich, kwaśnych glebach, które są nieodpowiednie dla bardziej wymagających gatunków.
- **Gleba** – Wrzosowiska zazwyczaj występują na glebach kwaśnych i ubogich w składniki odżywcze, które zawierają niewielką ilość wapnia i azotu. Te gleby wspierają rośliny, które potrafią przechowywać wodę i tolerować trudne warunki wzrostu.
- **Klimat** – Wrzosowiska zazwyczaj rozwijają się w regionach o chłodnym klimacie, gdzie opady deszczu są równomiernie rozłożone przez cały rok. Niektóre obszary mogą doświadczać okresów suszy, dlatego rośliny muszą być odporne na stres wodny.
- **Bioróżnorodność** – Pomimo surowych warunków środowiskowych, wrzosowiska są domem dla wielu unikalnych gatunków roślin i zwierząt, takich jak dzikie króliki, lisy, żurawie oraz rzadkie gatunki motyli i ptaków. Wiele z tych organizmów przystosowało się do życia w ekosystemie wrzosowisk.
- **Pożary** – W niektórych obszarach wrzosowiska są podatne na naturalne pożary, które odgrywają rolę w regeneracji roślinności poprzez usuwanie martwych roślin i umożliwianie wzrostu nowych. Pożary są często naturalnym elementem cyklu życia tych ekosystemów.
- **Znaczenie ekologiczne** – Wrzosowiska są kluczowe dla zapobiegania erozji gleby, magazynowania wody i zapewniania siedlisk dla dzikiej fauny. Są również ważne dla bioróżnorodności, oferując siedlisko dla gatunków roślin i zwierząt, które nie występują w innych ekosystemach.

Wrzosowiska to wrażliwy ekosystem, podatny na zmiany klimatu oraz działalność człowieka, w szczególności na zanieczyszczenie gleby, zmiany sposobu użytkowania gruntów i wprowadzanie gatunków inwazyjnych.

System KZR INiG zabrania wszelkich przekształceń wrzosowisk od stycznia 2008 r. włącznie.

5. Sposób obliczania

Nie dotyczy.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 11 z 20

6. Weryfikacja zgodności

6.1. Lasy pierwotne i inne grunty zalesione

Według wstępnej analizy spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju dla lasów pierwotnych i innych terenów zalesionych, przewiduje się, że przeważą trzy scenariusze:

Scenariusz 1 – gospodarstwo zostało utworzone na obszarze aktualnie posiadającym status gruntów ornych, ale w styczniu 2008 roku lub później zostało przekształcone z gruntu o innym statusie.

W tym przypadku, uczestnik musi wykazać, że w styczniu 2008 roku/ później, teren nie posiadał statusu lasu pierwotnego.

Scenariusz 2 – gospodarstwo powstało przed styczniem 2008 r.

W tym przypadku należy w sposób wiarygodny udowodnić, w styczniu 2008 roku teren posiadał status gruntów ornych; wtedy wymogi dotyczące lasów pierwotnych zostaną spełnione.

Scenariusz 3 – gospodarstwo utworzone na obszarze nie posiadającym obecnie statusu gruntów ornych.

W takim przypadku uczestnik może żądać informacji o obszarze geograficznym, na którym znajduje się gospodarstwo w celu sprawdzenia czy teren był lasem pierwotnym w styczniu 2008 r. lub później.

Ponieważ dyrektywa RED III nie przewiduje wyjątku dla tych obszarów, uczestnicy muszą wykazać, że obszar ten nie posiadał ani obecnie nie posiada statusu lasów pierwotnych lub innych terenów zalesionych.

Na przykład, zgodność z kryterium „lasów pierwotnych” może być udokumentowana przez:

- zdjęcie lotnicze terenu, pokazujące uprawiane na tym terenie surowce (potwierdzające), lub
- mapę wszystkich lasów pierwotnych w regionie, pokazującą ziemię leżącą poza nimi (wykluczającą).

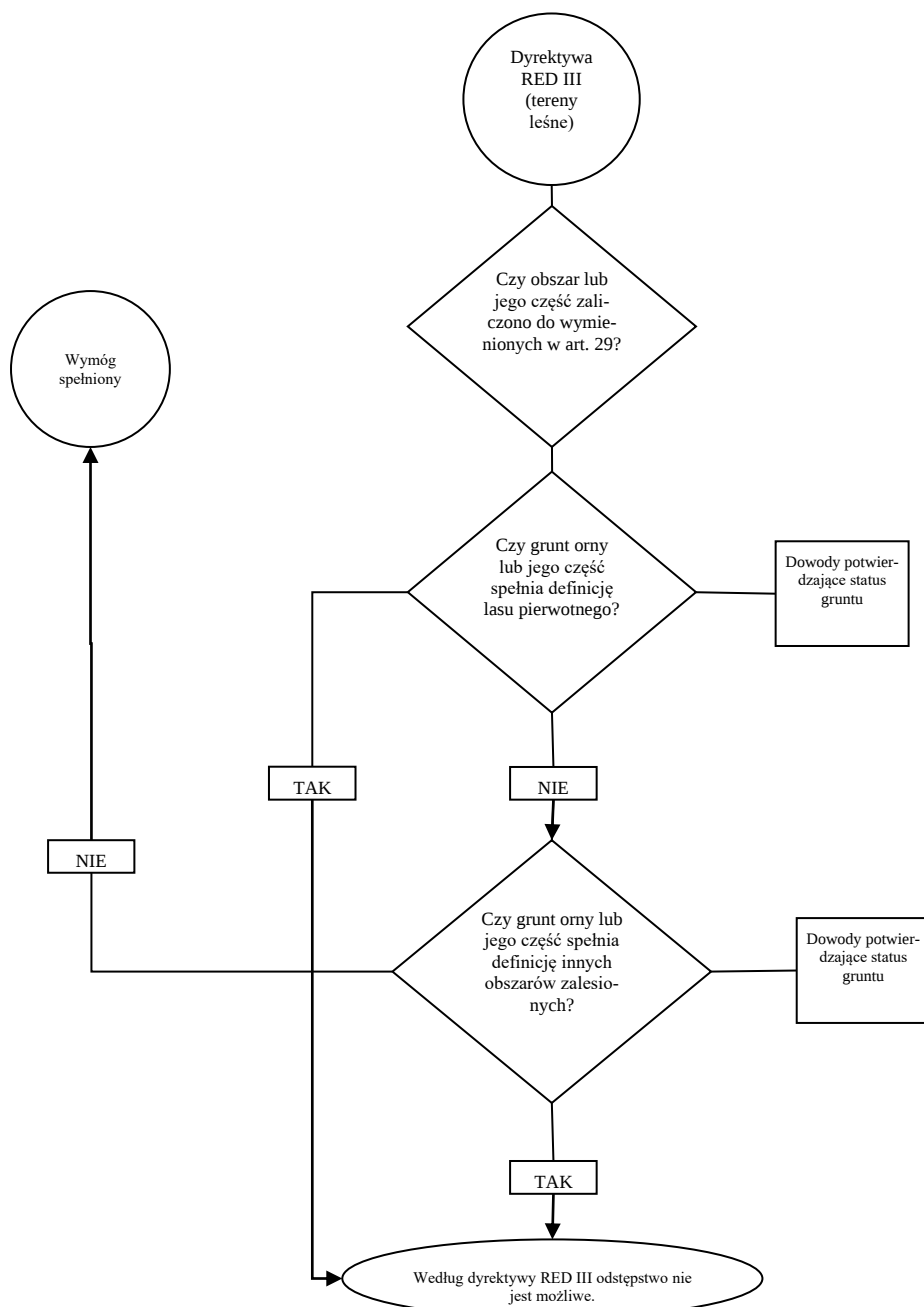
Kryteria odnoszą się do statusu gruntów w styczniu 2008 roku. Nie wyklucza się korzystania z wcześniejszych dowodów. Na przykład, jeśli zostanie wykazane, że teren został przekształcony na grunty orne wcześniej niż w 2008 r., np. w 2005 r., jest to wystarczające do wykazania zgodności z niektórymi lub wszystkimi kryteriami dotyczącymi gruntów.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 12 z 20

Na rysunku 1 przedstawiono schemat oceny dla lasów pierwotnych i innych terenów leśnych.

Rysunek 1 – Schemat oceny dla lasów pierwotnych oraz innych terenów leśnych

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 13 z 20

6.2. Lasy oraz inne tereny zalesione o wysokiej różnorodności biologicznej

W celu zapewnienia zgodności z kryterium lasu oraz innych terenów zalesionych o wysokiej różnorodności biologicznej, podmioty zobowiązane są do przedstawienia dowodów, że biopaliwa, biopłyny oraz paliwa z biomasy rolniczej nie są produkowane z biomasy pochodzącej z terenów posiadających status obszarów o wysokiej różnorodności biologicznej w styczniu 2008 r. lub później, zgodnie z Art. 29 ust. 3 (b) dyrektywy RED III.

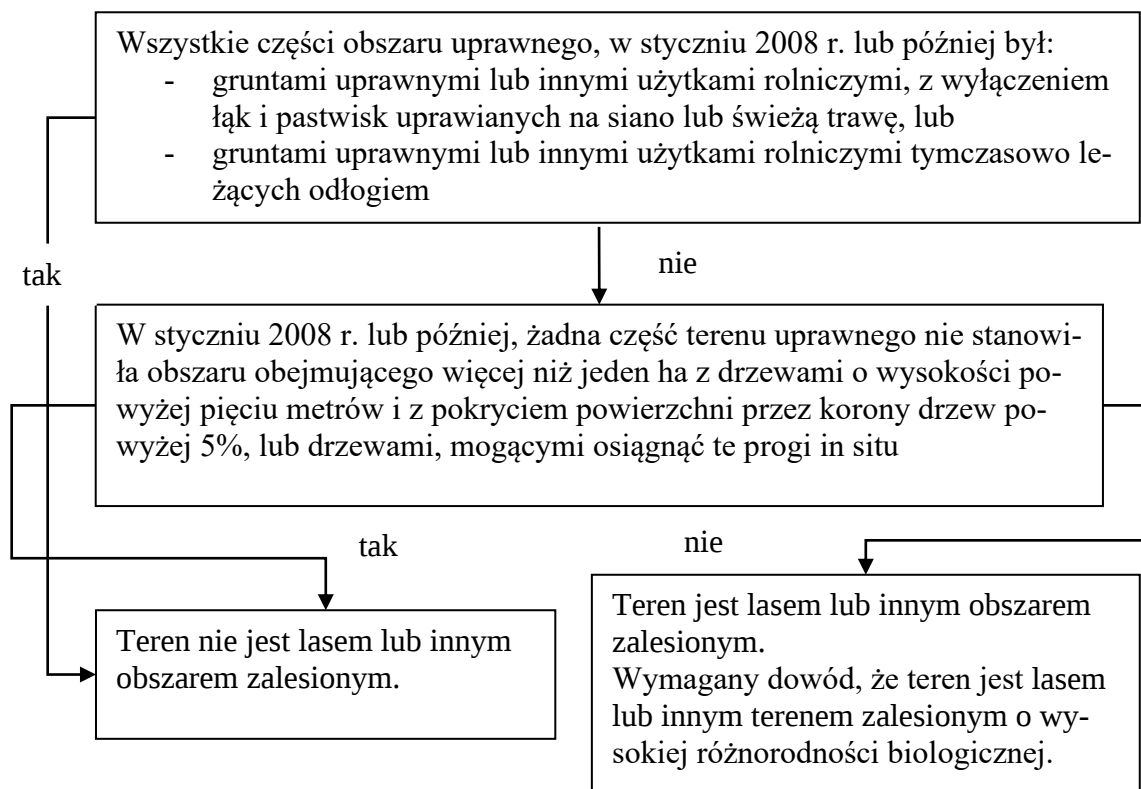
W kontekście niniejszego kryterium obowiązują terminy „zdegradowany” i „bogaty gatunkowo” znajdujące się w Rozporządzeniu Komisji (UE) Nr 1307/2014.

Definicje lasów o wysokiej różnorodności biologicznej znajdują się w dokumencie System KZR INiG /2/.

W celu potwierdzenia zgodności z kryterium wysokiej różnorodności biologicznej zaleca się wykonanie trzech poniższych kroków:

1. Określenie czy obszar pozyskiwania był lasem lub innym terenem zalesionym w roku 2008 lub późniejszym (drzewko decyzyjne wg Rysunku 2).

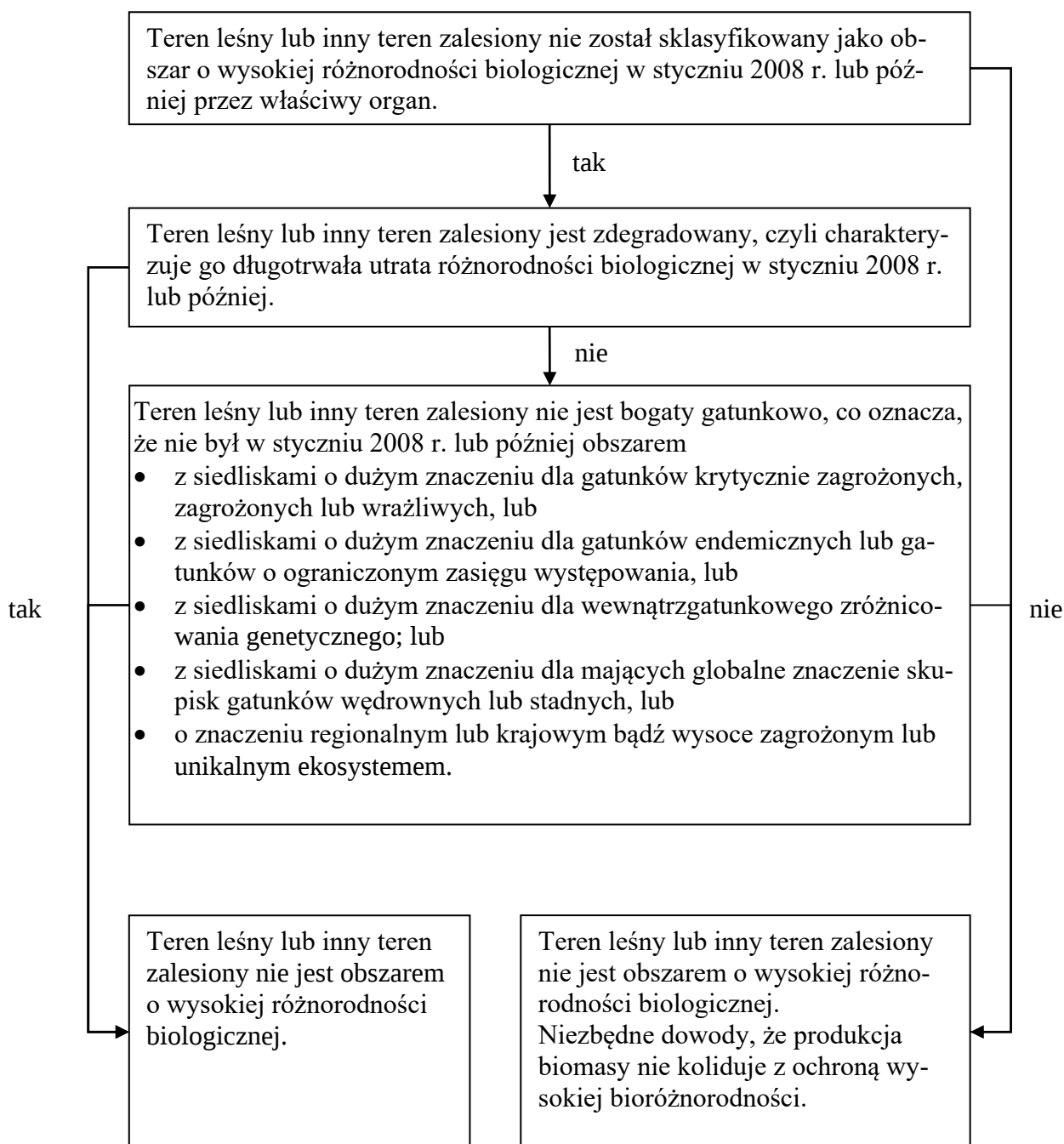
Rysunek 2 Drzewko decyzyjne identyfikacji lasu lub innego terenu zalesionego

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 14 z 20

2. Ustalenie czy obszar pozyskiwania był lasem lub innym terenem zalesionym o wysokiej różnorodności biologicznej w roku 2008 lub późniejszym (drzewko decyzyjne wg Rysunku 3).

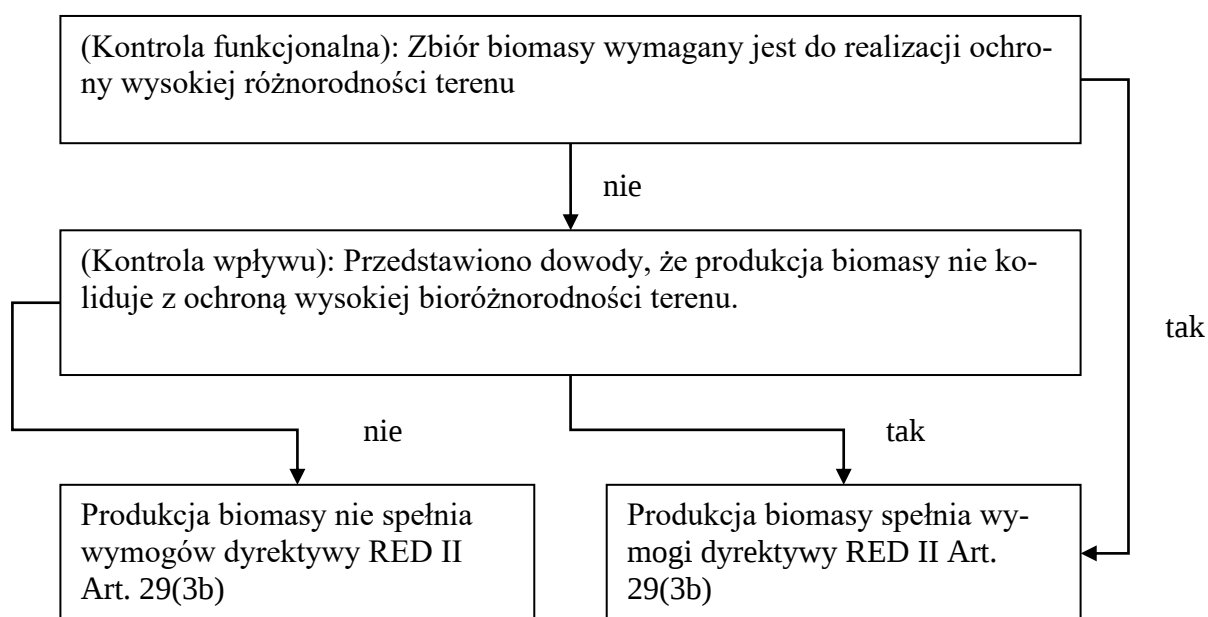
Rysunek 3. Drzewko decyzyjne w celu określenia lasów i innych terenów zalesionych o wysokiej różnorodności biologicznej

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 15 z 20

3. Wykazanie dowodów, że produkcja biomasy nie kolidowała z ochroną wysokiej różnorodności biologicznej lasów i innych terenów zalesionych o wysokiej różnorodności biologicznej (drzewko decyzyjne na Rysunku 4).

Rysunek 4. Drzewko decyzyjne w celu wykazania, że produkcja biomasy nie koliduje z ochroną wysokiej bioróżnorodności lasów i innych terenów zalesionych o wysokiej różnorodności biologicznej

6.3 Obszary wyznaczone do celów ochrony przyrody

Proces ustalenia rodzaju oddziaływania zaczyna się od określenia celu (celów) ochrony przyrody, wraz z kryteriami i wskaźnikami właściwymi dla danego (danych) celu (celów).

Kryteria różnorodności biologicznej

W przypadku, gdy celem ochrony przyrody jest ekosystem wraz z występującymi gatunkami, przy ocenie należy uwzględnić kryteria i wskaźniki stosowane dla różnorodności biologicznej.

Jednym z kryteriów, jakie należy przeanalizować jest sprawdzenie, czy na danym terenie zachował się cały ekosystem oraz siedliska rzadkich, zagrożonych i ginących gatunków. Wskaźnikiem może być m.in. brak prowadzonych prac w okresach istotnych dla danego ekosystemu (np. podczas okresu lęgowego); opracowane plany zarządzania dla danego te-

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 16 z 20

renu, wskazujące na istnienie np. korytarzy ekologicznych, siedlisk gatunków lub kluczowych elementów dotyczących gatunków charakterystycznych; utrzymana ochrona określonych populacji gatunków. Ponadto dopuszczalny jest zbiór oraz usuwanie gatunków inwazyjnych lub zastosowanie i kontrola organizmów modyfikowanych genetycznie (GMO), pod warunkiem, że działania nie naruszają celów ochrony przyrody. Dodatkowo należy ocenić, czy zmiana sposobu użytkowania gruntów (np. zalesianie, wylesianie itp.) narusza cele ochrony przyrody.

Kryteria środowiskowe

W przypadku, gdy celem ochrony przyrody jest gleba, wraz ze składnikami odżywczymi i wodą, przy ocenie należy uwzględnić kryteria i wskaźniki stosowane dla środowiska. Należy wykazać, że produkcja surowca na terenie objętym ochroną przyrody nie powoduje zmian w glebie (np. erozja, zmiana struktury gleby lub ubicie gleby). W celu oceny czy działalność rolnicza (produkcja surowców, transport, ochrona roślin, itp.) narusza zasady ochrony przyrody można wdrożyć plan gospodarki ziemią (glebą). Kolejnym aspektem, jaki trzeba rozważyć jest sprawdzenie czy produkcja biomasy na tym terenie spowoduje zaburzenie bilansu składników odżywczych lub wpłynie na buforowość gleby¹. Zmiany w poziomie składników odżywczych gleby (m.in. poprzez zbieranie surowca lub pozostałości, ługowanie) powinny być równoważone przez ilość wprowadzonych składników odżywczych (np. warunki atmosferyczne, nawożenie itp.).

W celu oceny czy działalność rolnicza spowoduje znaczne pogorszenie jakości wody i/lub wystąpią negatywne zmiany w zasobach wodnych można wdrożyć plan gospodarki wodami, uwzględniające środki ochrony nadrzecznych stref buforowych zapobiegających akumulacji składników odżywczych lub eutrofizacji.

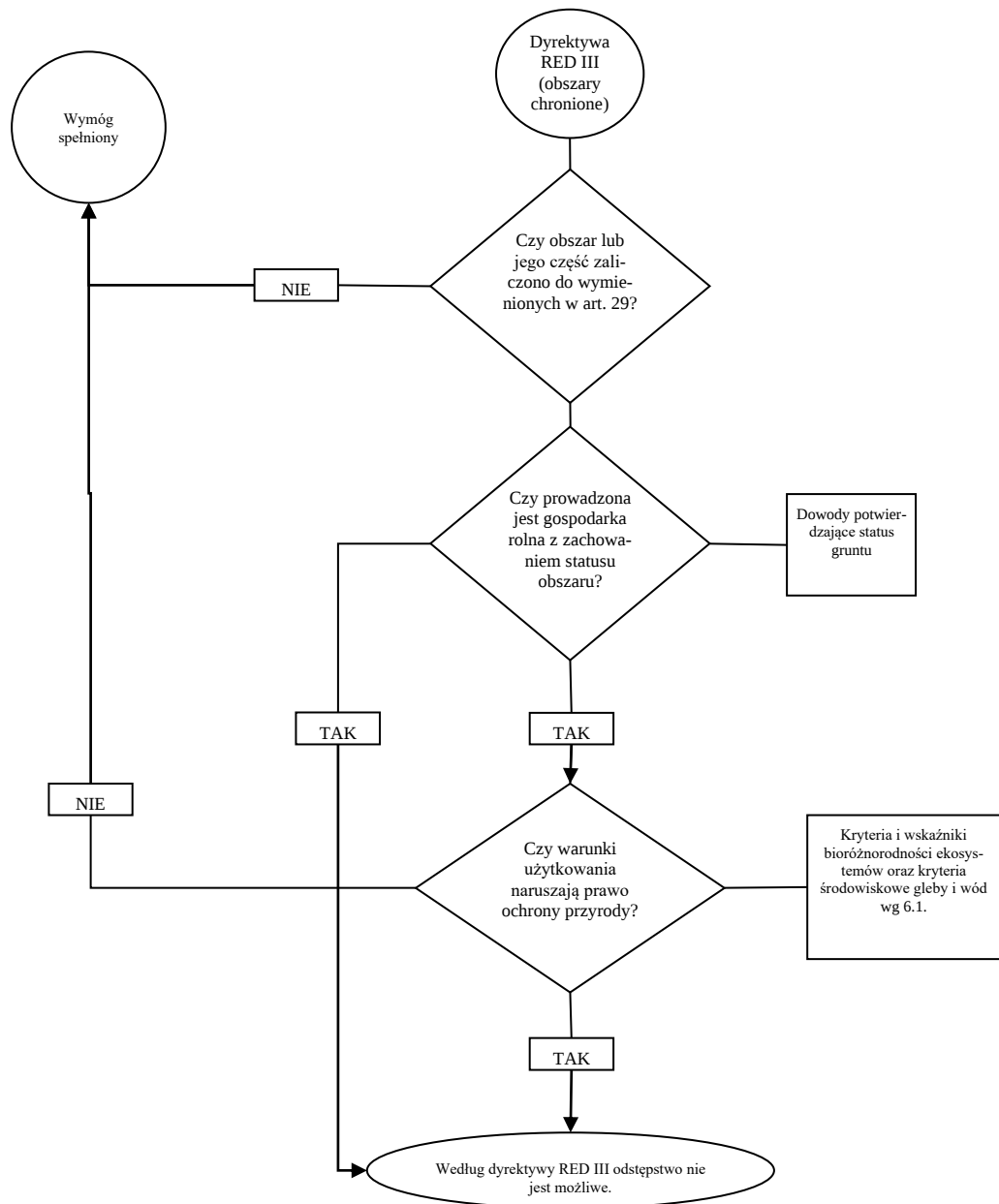
Na rysunku 5 przedstawiono ścieżkę oceny dla obszarów wyznaczonych do celów ochrony przyrody.

¹ Niska buforowość gleby zwiększa jej podatność na degradację pod wpływem kwaśnych deszczów lub stosowanych nawozów.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 17 z 20

Rysunek 5 – Ścieżka oceny dla obszarów wyznaczonych do celów ochrony przyrody

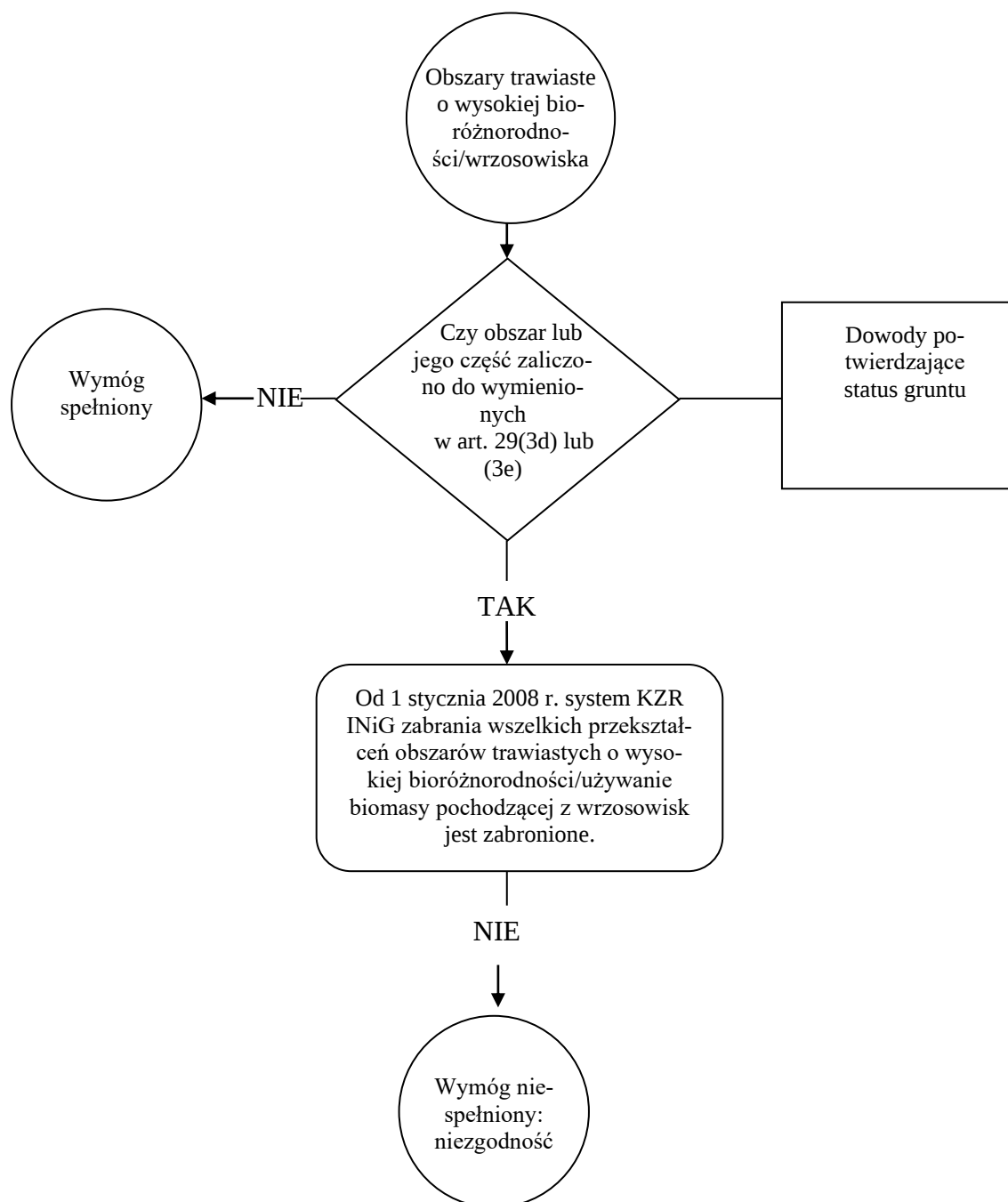

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 18 z 20

6.4 Nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności i wrzosowiska

System KZR INiG zabrania wszelkich przekształceń obszarów trawiastych od stycznia 2008 r. włącznie.

Rysunek 6 – Schemat oceny dla obszarów trawiastych i wrzosowisk

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 19 z 20

UWAGA

Dowody zgodności z kryteriami dotyczącymi gruntów można przedstawić w wielu różnych formach, takich jak fotografie lotnicze, obrazy satelitarne, mapy, wypisy z rejestru gruntów, pomiary geodezyjne i inne wiarygodne dokumenty. Dowód może być „pozytywny” (potwierdzający) albo „negatywny” (wykluczający). Dane geoprzestrzenne i/lub inne niż geoprzestrzenne mogą okazać się niewystarczające, aby umożliwić jednoznaczny wniosek dotyczący statusu gruntu dla celów dyrektywy RED III. W takich przypadkach dodatkowe informacje powinno uzyskać się z oceny na miejscu (rozmowy z ekspertami lub lokalną społecznością). Dodatkowe wytyczne dotyczące weryfikacji statusu gruntu podano w dokumencie Systemu KZR /9.

7. Lista kontrolna

System KZR INiG/10/ Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu.

8. Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej

Data	Rozdział	Poprzednie wymaganie	Aktualne wymaganie
05.05.2025	Cały dokument	Dyrektywa 2018/2001	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą (UE) 2023/2413
05.05.2025	Cały dokument	RED II	RED III
05.05.2025	Cały dokument	Pierwotne tereny zalesione	Tereny zalesione
05.05.2025	2.	-	Dodano: System KZR INiG /12/ Paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego i paliwa węglowe pochodzące z recyklingu
05.05.2025	3.	-	Dodano: KZR INiG akceptuje definicję „wrzosowisk” określoną przez ustawodawstwo krajowe w kraju pochodzenia biomasy. Jeśli taka definicja nie istnieje, stosuje się definicję określoną w dokumencie System KZR INiG/2.
05.05.2025	4.1.	4.1. Lasy pierwotne i inne grunty zalesione Biopaliwa, [...] Status lasu pierwotnego i innych zalesionych gruntów posiadają tereny, gdzie nie istnieją widoczne ślady działalności człowieka, a procesy ekologiczne nie zostały w istotny sposób zaburzone.	4.1. Lasy pierwotne i inne grunty zalesione Biopaliwa, [...]. Status lasu pierwotnego (definicja patrz system dokumentów KZR INiG/2) i innych zalesionych gruntów posiadają tereny, gdzie nie istnieją widoczne ślady działalności człowieka, a procesy ekologiczne nie zostały w istotny sposób zaburzone, a także lasy starodrzewne (definicję można znaleźć w dokumencie System KZR INiG/2) zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, w którym znajduje się las.
05.05.2025	4.5.	-	Dodano: 4.5. Wrzosowiska Biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy [...].
05.05.2025	6.4.	6.4 Nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności	6.4 Nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności i wrzosowiska
05.05.2025	6.4.	Rysunek 6 – Schemat oceny dla obszarów trawiastych	Rysunek 6 – Schemat oceny dla obszarów trawiastych i wrzosowisk

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw, paliw z biomasy i biopłynów	Wydanie: 4
		Data: 05.05.2025
	Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna	Strona 20 z 20

9. Literatura

Maria M. Kenig-Witkowska, *Międzynarodowe prawo środowiska* (International Environmental Law), Wolters Kluwer Polska 2009.

Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r., ratyfikowana przez Polskę w roku 1996 (Dz.U. 2002, Nr 184, poz. 1532)

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm.).

Ustawa o lasach z dnia 28.09.1991 (Dz.U. 1991 nr 101 poz. 444 z późn. zm.).

Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1307/2014 z 8 grudnia 2014 r w sprawie określenia kryteriów i zasięgów geograficznych obszarów trawiastych o wysokiej bioróżnorodności do celów art. 7b ust. 3 lit. c) dyrektywy 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnoszącej się do jakości benzyny i olejów napędowych oraz art. 29 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/2001 zmienionej dyrektywą 2023/2413 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

System KZR INiG /5	Kraków, maj 2025 r.	Dyrektywa 2018/2001 zmieniona dyrektywą 2023/2413
--------------------	---------------------	---